

ÇAYCUMA ANAOKULU

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

VELİ BÜLTENİ

Ekim Ayı

KONU : 5 YAŞI ANLAMAK

5 YAŞI ANLAMAK

Gelişim kişinin yaşamı boyunca geçirdiği düzenli, uyumlu, sürekli ilerlemeyi ve değişmeyi ifade eden bir kavramdır. Hızlı bir seyir izleyen okul öncesi dönemde gelişim bazı faktörlerden etkilenmektedir. Bunlar ocuğun doğuştan getirdiği özellikler ve evre etmenleridir. Çevresel faktörler de kendi içerisinde gelişim türüne bağlı olarak şitlenmektedir. Ancak gelişimi etkileyen çevresel faktörler içerisinde ilk sırada gelen etmen “aile” dir. Dolayısıyla gelişimin bu denli hızlı olduğu okul öncesi dönemde çocukların gelişimi üzerinde etki eden ailelerin rehberliği de oldukça önemlidir.

Ailelerin çocuklarına rehberlik edeceği bu süreçte ilk temel adım; çocuğun hangi gelişim döneminde olduğunu ve o dönemin hangi özelliklere sahip olduğunu bilmektir. Buna bağlı olarak sizlere 5 yaş döneminin anlamaya yönelik bilgilendirmeler ve yardımcı olabilecek ipuçlarını yazıyor olacağım.

Nelerle karşılaşabiliriz?

- 5 yaş çocuğu kontrol duygusuna daha çok sahiptir. Kooperasyon kurar ve yardımlaşmaktan hoşlanır. Bir Őey yapmadan önce izin alır, kurallar ve rutinlerden hoşlanır. Ev ve okulda işlerin nasıl yürüdüğünü anlamaya başlar, bunun için de günlük rutinlerin sağlanması onların hoşuna gider.
- Bu yaş çocukları genelde olay ve durumları tek açıdan/boyuttan değerlendirirler. Kendi görüşü dışındaki görüşleri anlamakta zorlanabilir ve diğer bakış aları görmeye zorlanırsa sabit fikirli veya tartışmacı olabilir. Eğer sabah iyi kalkıyorsa, o gün kendini iyi hisseder. Ancak sabah gergin, zgn uyandıysa bütün gün bu ruh halinde kalabilir. Bu yapacağı işlerde de geçerlidir. Eğer bir işe başlarken hayal kırıklığına uğramışsa, bu Őekilde devam etmek yerine baştan başlamak daha iyi bir fikir olabilir.
- Yatmadan önce yaşanan gerginlik en yüksek seviyesini 5 yaşta gösterir. Bu gerginliğin dozunu ve Őeklini belirleyici etkenler çocuğun sahip olduğu kişilik özellikleridir. Yatmadan önce yaratılacak sakin bir ortam, yatma ortamının rutine oturtulması veya hikye okumak yararlı olabilir.
- Bağımsız, kendi başlarına hareket etmek isterler.

- Kendi cinsel kimliklerinin ve karşı cinsin olduğunun farkına varırlar.
- Yaşıtlarını ve başkalarını sürekli taklit ederler. Başkalarının bakış açılarının farkındadırlar ve bunun değerlendirmesini yapabilirler.
- Yaşıtları sosyalleşir, sembolik oyunlar oynar, oyuncaklarını paylaşırlar.
- Kuralları ve sınırları öğrenebilecek kapasiteye gelmişlerdir.
- Çok meraklıdırlar, sürekli soru sorar ve konuşurlar.
- Anne, baba ve anaokulundaki öğretmenlerinin söylediklerini eleştirebilirler.
- Çocuklarda yalan söyleme, bu yaşlarda başlar. Yalan söyleyerek anne ve babalarını “Acaba aklımdakileri anlayabiliyor mu?” düşüncesiyle sınarlar.
- Hayali arkadaş edinebilirler. Duygu ve düşüncelerini hayali arkadaşları aracılığıyla ifade edebilirler. Hayalet ve canavar gibi soyut kimlikler de bu yaşlarda hayatlarına girer.

Peki neler yapılabilir?

- Kıyafetlerini giymiyor: “Bakalım ağır çekimde önce tişörtünü giyebilecek misin? Sonra da pantolonunu hızlı çekimde giymeye çalış ama düşmek yok!” tabi ki düşecek, eğlenin.
- Beni duymuyor, dalıyor. Herhalde bilerek beni kızdırmaya çalışıyor: Evet bazen işine gelmeyen şeyleri duymuyor olabilir. O zaman bunu söyleme dilimizi değiştirebiliriz. Daha oyuncu, daha komikli ve saçmalamalı şeyleri genellikle duymazdan gelmezler. “Odanda bir dinazor saklanmış, Ali gelsin de uyuyalım birlikte diyor.” Bir de dikkat çekici derecede duymuyorsa, kulak burun boğaz kontrolüne mutlaka gidin, gerekliyse işitme testi yaptırın.

- Oyuncaklarını toplamıyor: “Bakalım m¼zik bitene kadar b¼t¼n oyuncaklarını giymiş olacak mısınız?” “S¼re tutuyorum, bakalım kaç dakikada toplayacaksın? Yarın da s¼re tutacağım, o zaman bu s¼renin altına inebilir misin acaba? Bence çok zor ama bir deneyelim!”
- Sizin sunduklarınız arasından tercih hakkı tanıyın.
- Başarılarını değil, çabasını takdir edin.
- Sorduğu sorulara bıkmadan, usanmadan, "Daha küçüks¼n." demeden yanıt verin.
- Akranları ile kıyaslamayın.
- D¼şmesine, pislenmesine ve oyuncaklarını sök¼p, yeniden birleştirmeye çalışmasına izin verin.
- Başlanılan işin bitirilmesi ile ilgili kararlı olun.
- İyi ve kötü davranışları ile ilgili, her iki tarafta soğukkanlı olduğu bir zamanda durum ile ilgili sohbet edin.
- Koşulsuz sevin ve sizin istediklerinizi yapması için zorlamayın.
- Kendi istediklerinin arkasından gitmesi için yüreklendirin.

Tabi bunlar her zaman uygulaması kolay yöntemler değil. Özellikle de içimizdeki çocuk sabırsızsa, hala büyümekteyse, farklı ihtiyaçları varsa- kendi çocuğumuzun ihtiyaçlarını, duygularını fark etmek ve ona yardımcı olmak çok zorlaşabilir. Kendi içimizdeki çocuğun ihtiyaçlarına odaklanmak, ihtiyacımız olan desteği almak da yetişkin olarak bizim sorumluluğumuzdadır. Çünkü kötü çocuk yoktur, kötü hisseden çocuk vardır. Hissettiği olumsuz duygularla baş edebilen yetişkinlere ihtiyaç duyar çocuklar. Kendi sürecimizi de ihmal etmemek dileğiyle...

Ebru KARLI
Okul Rehberlik Servisi